

CONTENT OF THE ACCOUNTING POLICIES OF BULGARIAN NON-PROFIT ASSOCIATIONS FROM USER'S POINT OF VIEW

Daniela Ventsislavova Georgieva

International business school - Botevgrad, Bulgaria, e-mail: dgeorgieva@ibsedu.bg

Abstract: According to data published in the Sustainability Index for Central and Eastern Europe and Eurasia, 1579 new associations and 370 foundations are registered in 2016 in Bulgaria. As a comparison in 2015 the newly registered associations are 1463, and the foundations - 306. Being active entities at the economic life of our country, not only the number of foundations and associations is increasing, but also the range of their business and non-profit activities are expanding. In this respect, non-profit organizations are involved in the political, economic, spiritual, cultural and social life of Bulgaria. Such an idea undoubtedly has a direct impact on the accountability of these activities. As an appendix to the financial statements, accounting policies provide information regarding the accounting methodology used for preparing the statements and hence are essential for the purposes of interpreting the data by the users. The accounting policies must ensure that the information they contain is cautious, reliable, neutral and impartial. Due to the possibility of certain conflicts of interest between the needs of different users, the data written inside the document is not as transparent and comprehensible as it should be. Based on that a main goal of the report is to present data analysis regarding the main content components of the document and their importance based on the user's point of view. The subject of the study is the content of the accounting policy of Bulgarian associations. The methodology used for the analysis is a survey conducted among target groups related to the activities of the associations. The data collection period covers the months July 2018 - August 2018. For the analysis of the data, the programs SPSS, ver. 16.0/2007, as well as Microsoft Office Excel 2013 are used. The results from the questionnaire are based on the methods of mathematical statistics. The study of statistical relations and dependencies is done on the basis of a Chi square - analysis (χ^2). Cramer's (V) coefficient is used to measure the strength between the nominal variables. The author's hypothesis is that users are not aware of the role, functions, and purposes of the accounting policies. In this respect the information they expect to find out in the document is irrelevant to the essence of the accounting policy. The results of the survey would help for better understanding of the accounting policy of associations, its structure and expected content components.

Keywords: accounting policy, content, elements, associations.

СЪДЪРЖАТЕЛНИ АСПЕКТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА СДРУЖЕНИЯ В БЪЛГАРИЯ ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА ПОЛЗВАТЕЛИТЕ НА ДОКУМЕНТА

Даниела Венциславова Георгиева

Международно висше бизнес училище - Ботевград, България, e-mail: dgeorgieva@ibsedu.bg

Резюме: По данни, публикувани в Sustainability Index for Central and Eastern Europe and Eurasia през 2016 г. в България са регистрирани 1579 нови сдружения и 370 фондации. В сравнителен аспект през 2015 г. новорегистрираните сдружения са 1463 бр., а фондацииите - 306 бр. В качеството си на активни стопански субекти в икономическия живот на страната ни не само броят на фондацииите и сдруженията се увеличава, но и обхвата на извършваните от тях стопански и нестопански дейности се разширява. В тази връзка неправителствените организации все по-активно участват в политическия, икономически, духовен, културен и обществен живот на България. Подобна идея несъмнено оказва пряко въздействие и върху отчетността на тези дейности. В качеството си на приложение към финансовите отчети счетоводната политика дава информация за използваната счетоводна методология при съставяне на отчетите, а от там е и основополагаща за целите на интерпретиране на данни от тях. Въпреки изискването, счетоводната политика да носи сигурност, че нейното съдържание е предпазливо, надеждно, неутрално и безпристрастно, тя не е максимално прозрачна и разбираема, поради възможността за наличие на определени конфликти на интереси между нуждите на различните информационни потребители. Като се основаваме на предходното

основна цел на разработката е да се представят вижданията на потребители на данни от счетоводната политика относно основните съдържателни аспекти по контретни елементи на документа. Специално внимание е обърнато и на степента на тяхната важност за ползвателите им. *Обект на изследване* са съдържателните елементи на счетоводна политика на сдружения, а *предмет на анализ* е проведено авторово анкетно проучване сред целеви групи, имащи отношение към дейността на сдруженията в България. Периодът на анкетното събиране на данни обхваща месеците юли 2018 г. - август 2018 г. За анализа на данните са използвани програмите – SPSS, ver. 16.0/2007 г, както и Microsoft Office Excel 2013. Резултатите от обработката на анкетните карти са получени на базата на методите на математическата статистика. Изследването на статистически връзки и зависимости е направено на база Хи квадрат – анализ (χ^2), като за коефициент на контингенция е избран коефициентът на Крамер (V). Основна *авторова хипотеза* е, че ползвателите на счетоводната политика не са достатъчно запознати с нейната роля, функции и предназначение, поради което информацията, която те очакват да намерят в нея е нерелевантна на същността на документа. Резултатите от проучването биха спомогнали за по-доброто разбиране на счетоводната политика, нейната структура и очаквани съдържателни компоненти от страна на ползвателите ѝ. Предходното е от съществено значение при изграждане на подходящ модел на счетоводна политика за целите на сдруженията.

Ключови думи: Счетоводна политика, елементи, съдържание, сдружения.

1. УВОД

Документът, даващ цялостна представа за възприетото и прилагано от предприятието текущо и периодично счетоводство е счетоводната политика. Авторовото виждане за счетоводна политика е индивидуално определена за полезна от ръководството и прилагана от предприятието съвкупност от законодателно обосновани принципи, оценъчни бази, правила, конвенции и практики за целите на коректното текущо и периодично счетоводство на организацията, съобразени с вътрешните и външни фактори на околната среда и информационно - икономическите потребности на потребителите ѝ. Интерпретацията на елементите на счетоводната политика определят нейното съдържание [1]. В тази връзка може да се твърди, че визията на потребителите на документа оказва влияние при разработване на модел на счетоводна политика. Коректното разписване на отделните елементи може да повиши имиджа на организациите. Предходното е от значение най-вече за сдруженията, в качеството им на неправителствени организации с идеална цел. Според проведено през 2016 г. проучване относно гражданските нагласи към сектора само една трета от респондентите имат доверие в юридическите лица с нестопанска цел [2]. Може да се твърди, че подобно обществено недоверие към неправителствените организации засилва значението на достоверността на финансовите отчети и прозрачността на отчетените резултати от дейността им. За тази цел при разработване на модел на счетоводна политика и избор на значими за оповестяване елементи е подходящо да се обърне по-голямо внимание на очакванията за полезност на потребителите на данни в документа.

2. МЕТОДОЛОГИЯ И ОГРАНИЧЕНИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

С цел да се очертаят основните структурни и съдържателни елементи, които са носители на полезност за ползвателите на информация от счетоводната политика на дадено сдружение е направено анкетно проучване. То е осъществено по метода на стандартизираното допитване. Използвана е анкетна карта, съставена от автора. Анкетната карта се състои от общо 17 въпроса, които могат да се разделят в три основни групи. Първата група съдържа 5 въпроса, целящи определянето на професионалния и социално-демографския профил на респондентите. Втората група обхваща 4 въпроса със структуриран отговор, насочени към определяне мнението на респондентите относно предназначението и ролята на счетоводната политика. Третата група въпроси са със структуриран и отворен отговор, като за част от тях са използвани номинални и ординални измерителни скали. Те целят определяне на данните, които респондентите очакват да намерят в счетоводната политика на сдружение, както и степента на тяхната полезност. Събирането на данни обхваща месеците юли 2018 г. - август 2018 г. Основните целеви групи на анкетното проучване са: вътрешни потребители в лицето на служители и работници с управленски, счетоводни, административни и неадминистративни функции в дадено сдружение; вътрешни потребители, които са членове и доброволци към сдружение; външни потребители – дарители и лица, които проявяват интерес към дейността на сдружение, но нямат никакви правоотношения с него. В проучването са взели участие общо 46 респондента,

като подборът е направен на случаен принцип по метода на отзовалите се от очертаните целеви групи. Малкият брой на респондентите е предпоставка да се твърди, че проучването няма представителен характер. Въпреки това събраните данни могат да послужат при разработване на модел на счетоводна политика, базиран не само на законодателните изисквания, но и на очакванията на потребителите за полезност на информацията в нея. С оглед гарантиране на достоверността на отговорите проведените анкети са онлайн¹⁹⁷, индивидуални и анонимни. За анализа на данните са използвани програмите – SPSS, ver. 16.0/2007 г, както и Microsoft Office Excel 2013. Резултатите от обработката на анкетните карти са получени на базата на методите на математическата статистика. Изследването на статистически връзки и зависимости е направено на база Хи квадрат – анализ (χ^2), като за коефициент на контингенция е избран коефициентът на Крамер (V).

3. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

В социално-демографски аспект най-голям е дялът на респондентите, попадащи във възрастовата група между 41 и 50 години (50%). Попълнените анкетните карти са изцяло жители на столицата. От гледна точка на притежаваната от анкетираните лица образователна степен данните са показателни за това, че около 94% от отзовалите се имат висше образование (докторска, магистърска или бакалавърска степен). Половината от респондентите полагат възмезден, безвъзмезден труд или имат интерес спрямо дейността на сдружения в общественополезна дейност, докато останалата половина – в сдружения в частна полза. При идентифициране на типа потребител на данни от счетоводната политика бе установено следното:

- близо 22% от респондентите са учредители или съучредители на сдружение;
- около 35% са счетоводители на сдружение;
- близо 9% от анкетираните са наети от сдружение като неадминистративен персонал, неизискващ специална квалификация по НКПД 2011 (национална класификация на професиите и длъжностите);
- членове на сдружение са близо 13% от респондентите;
- около 15% от участващите в проучването лица са граждани, които проявяват интерес към дейността на сдружение, но нямат трудови или други правоотношения с него;
- около 6% са лица, дарители за осъществяване на идеални цели на сдружения.

От предходно посочените данни може да се направи заключение, че в по-голямата си част респондентите притежават необходимия житейски опит, както и високо образование, за да могат коректно да оценят полезността на счетоводната политика за целите на заеманата от тях длъжност и информационни потребности. Прави впечатление, че най-голям е броят на учредителите и счетоводителите, участващи в анкетното проучване, които не използват счетоводната политика на неправителствената организация (81% от всички анкетираните, които не използват документа). В допълнение всички лица, които посочват, че проявяват интерес към дейността на сдружение, но нямат трудово правни или дарителски отношения с него, не са запознати дали организацията има разработена счетоводна политика. Между типа на потребител на информация от счетоводната политика и поведът за нейното използване има средна статистически значима връзка (Cramer's V: 0.693, $p < 0.05$). Въпреки това двете условия за приложение на Хи квадрат – анализа (χ^2) не са изпълнени. Основна причина за това може да се търси в малкия брой на извадката. Предходното подсказва, че следва да се отнасяме резервирано към получените резултати от анализа.

Независимо от високия процент респонденти (близо 98%) според които счетоводната политика е важна при интерпретиране на финансовите отчети на сдруженията, повече от половината не смятат, че документа следва да има публичен характер. Близо 54% от тях са представители на счетоводната професия, а около 42% - са учредители на сдружения. От своя страна членовете на сдружения и гражданите, проявяващи интерес към дейността на организации с нестопанска цел, смятат за необходимо счетоводната политика да има публичен характер. Данните от анкетното проучване сочат силна статистическа връзка между типа респондент и вижданията за публичност на счетоводната политика (Cramer's V: 0.850, $p < 0.05$). Въпреки, че едно от условията за приложение на метода е изпълнено, отново не можем да сме напълно сигурни в крайния извод, че има зависимост между двете величини. Липсата на публичност на счетоводната политика или съществена информация от нея може да се тълкува като причина за грешки при интерпретация на

¹⁹⁷ Анкетата е достъпна на интернет адрес:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeL7iUagJ5HdAuOOhWW7pze2kZtzoIo_r5jHQpNT-YA-tu63g/viewform

данните от финансовите отчети. Наличието на предходната хипотеза е предпоставка да се запитаме защо по-голямата част от респондентите, които не смятат за необходимо счетоводната политика на сдруженията да се оповестява са представители на мениджърския и счетоводен персонал? Може да се посочи, че в случая от значение е наличието на две основни предпоставки.

Първата е визията на респондентите за крайния потребител на счетоводната политика. От гледна точка на крайния ползвател на данни от документа прави впечатление, че въпреки отчетения голям брой на счетоводители, които не използват счетоводната политика на сдруженията, близо 44% от тях посочват, че тя е приоритетно насочен към счетоводния персонал на организацията. Идеята, че счетоводната политика се изготвя за целите на счетоводителите се поддържа не само от голяма част от счетоводителите респонденти, но и от 52% от всички анкетирани лица. Възможно е респондентите приоритетно да вменяват на счетоводителите ролята на съставители на документа и от тази гледна точка да ги възприемат и като крайни потребители на данните от вътрешния нормативен акт. Около 35% от анкетираните лица смятат, че счетоводната политика е предназначена за представителите на държавните органи и институции. Най-малък е процентът на респондентите, които са на мнение, че персоналът (6.5%) и мениджърският апарат (6.5%) на сдружението са основни крайни потребители на данни от документа. Нито един от анкетираните не посочва дарителите, кредиторите и обществото като цяло в качеството им на потенциални ползватели. Предходното може да се обясни и с неизползването на счетоводна политика от участващите в анкетното проучване - дарители и граждани, проявяващи интерес към неправителствения сектор. Наличието на средна статистическа връзка между типа респондент и крайния потребител, за когото е предназначена счетоводната политика (Cramer's V: 0.629, $p < 0.05$) също не следва да се приеме за напълно релевантна. Въпреки това посочените данни могат да се интерпретират като фактор, оказващ причинно-следствен ефект респондентите, които изготвят (счетоводителите) и утвърждават (управленския персонал) счетоводната политика, да не отчетат необходимост документа да се оповести сред обществото.

Освен потребителите на данни от документа обект на анализ е и самата информация, която се разписва и оповестява. В случая става въпрос за това какъв тип информация се съдържа в счетоводната политика и каква е степента на нейната полезност за потребителите. Предходното може да се интерпретира и като втори фактор, оказващ влияние върху мнението на счетоводителите и мениджмънта счетоводната политика да няма публичен характер. Анализът на данните от анкетното проучване е показателен за това, че близо 57% от респондентите очакват да намерят в счетоводната политика информация относно ефективността от нестопанската дейност на сдружението. За около 44% данни за използваните от неправителствената организация дарения, а за близо 28% - информация за получените дарения следва да намерят проявление в документа. Около 20% от взелите участие в проучването посочват, че данни относно рентабилността на приходи от продажби, свързани със стопанската дейност на организацията следва да се разпише в счетоводната политика. За 13% очакванията са да намерят информация относно дългосрочната стратегия на сдружението. Еквивалентен е и процентът на респондентите (13%), които посочват методологията на счетоводството сред информацията, която представлява интерес за тях¹⁹⁸. От обобщените анализи може да се направи заключение, че търсената от анкетираните лица информация е приоритетно насочена към данни, които по същество се съдържат в доклада за дейността на организацията, но не отговарят на същността и ролята на счетоводната политика. Самата методология на счетоводството, което е и основният съдържателен компонент на счетоводната политика представлява най-слаб интерес за анкетираните. Можем да обясним предходното с възможността анкетираните лица да не са изцяло наясно със същността и съдържанието на документа.

На база предложени в теорията модели на счетоводна политика [3; 4; 5; 6; 7] анкетното проучване, в частта си полезност на оповестената в документа информация за респондентите, е структурирано в следните елементи: обща информация; нетекущи (дълготрайни) активи; амортизационна политика; приходи и разходи; финансираня; финансови отчети и финансов резултат от дейността.

От гледна точка на общото представяне на организацията близо 78% от респондентите посочват за приоритетна информация, свързана с характера на осъществяваната от сдружението дейност. Правният статут на юридическото лице е посочен от 70% от анкетираните, а за 69% основните принципи и изисквания

¹⁹⁸ Поради причината, че във въпросът е дадена възможност за повече от един отговор, то сумата не е равна на 100%.

за осъществяване на текущата и периодична счетоводна отчетност е информация с приоритетно значение, която да се разпише в счетоводната политика на неправителствената организация. Сведения, относно идеалните цели и задачи, въз основа на които юридическото лице с нестопанска цел е учредено (посочено от 65%) и възприетата форма на счетоводна отчетност (посочено от 57%) е информация, която респондентите също отчитат за приоритетна. С най-слаб интерес са данни, свързани със степента на автоматизиране на отчетния процес (смятано за приоритетно от 26% от анкетираните) и създадените и използвани документи в документооборота на сдружението (посочено за приоритетна информация от близо 20% от респондентите). Следва да се посочи, че за 26% от анкетираните степента на автоматизиране на отчетния процес е информация, която е без значение за целите на счетоводната политика. Без значение за около 7% са основните принципи и изисквания за осъществяване на текущата и периодична счетоводна отчетност в сдружението. Последните данни са посочени от лица, които попадат в обхвата на дарителите и гражданите, проявяващи интерес към сдруженията в България.

Относно нетекущите (дълготрайни) активи, като елемент на счетоводната политика, близо 72% от анкетираните лица посочват за данни с приоритетен характер възприетият стойностен праг на същественост, под който тези активи, независимо че са дълготрайни, се отчитат като текущ разход при придобиването им. За 67% с приоритетно значение е възприетият подход при определяне на първоначалната оценка на активите и възприетия подход за отчитане временното изваждане от употреба на нетекущите ресурси. Според 65% приоритен е възприетият метод за последваща оценка на разглеждания вид активи след първоначалното им признаване. Данни с основен характер в счетоводната политика за близо 59% от респондентите е възприетият подход за класифициране на последващите разходи, а за близо 46% - прилаганият подход за класификация на активите като текущи. Прави впечатление, че за близо 67% от дарителите и 14% от гражданите, участващи в проучването предходните данни нямат никакво значение. Счетоводният персонал, участващ в проучването отчита очертаните данни относно нетекущите активи в качеството им на информация с приоритетна до висока степен на значение.

Може да се твърди, че срокът на годност на амортизируемите активи е възприет като най-важната информация за разписване и оповестяване в амортизационната политика на сдруженията според близо 78% от анкетираните лица. Прилаганият метод за счетоводна амортизация по група сходни амортизируеми активи има приоритетно значение за близо 77% от респондентите, докато според 74% това са данните за остатъчната стойност на амортизируемите активи. За приблизително 70% от анкетираните от основно значение е моментът, от който започва да се начислява амортизация. Отново за близо 67% от дарителите и 14% от гражданите, участващи в проучването предходните данни нямат никакво значение. За 30% от учредителите и съзучредителите на сдружение, които са попълнили анкетната карта, класификацията на нетекущите активи като амортизируеми, остатъчната стойност на амортизируемите активи и възприетият метод на амортизация са отчетени като данни със средна степен на значение. За близо 13% от счетоводителите със средна степен на значение е срокът на годност на амортизируемите активи.

Безвъзмездните средства са основополагащ елемент при определяне на финансовия резултат на сдруженията и съответно компонент, посочен за важен от страна на анкетираните лица. От гледна точка на информацията, която има приоритетно значение за тях е методиката за счетоводно отчитане на даренията по вид (отчетено от близо 76% от респондентите). Тези данни са посочени за информация с приоритетна и висока степен на важност от всички счетоводители и представители на неадминистративния персонал, изискващ специална квалификация, както и от 60% от учредителите, участващи в проучването. За приблизително 67% от дарителите данни с подобен характер са без значение. Прави впечатление, че размерът на получените дарения през периода е информация, посочена като основна за приблизително 74% от респондентите. В допълнение за близо 72% от анкетираните системата от мерки, целяща мотивиране на даренията е също приоритетна информация. Възприетият подход за класифициране на даренията е посочен като важен от близо 72% от анкетираните, включително от всички счетоводители. За близо 67% от дарителите и приблизително 14% от гражданите, проявяващи интерес към дейностите на сдружения обаче подобна информация е без значение. За 30% от учредителите класификацията на даренията има средна степен на значение. Спецификата при отчитане на амортизацията за придобити под условие на дарение амортизируеми активи е информация с приоритетен характер за около 48% от анкетираните лица. Отново за близо 67% от дарителите и приблизително 14% от гражданите, проявяващи интерес към дейностите на сдружения обаче подобна информация няма значение. Най-слаб е интересът спрямо въведените в

индивидуалния сметкоплан на сдружения групи от сметки и сметки за счетоводно отчитане на финансиранятия (приоритетно за близо 28% и без значение за около 20% от респондентите).

Анализът на данните от анкетните проучвания сочат, че според респондентите (около 94%) разграничаването на приходите и разходите от стопанска и нестопанска дейност на сдруженията е основен съдържателен елемент с приоритетно значение в счетоводната политика. Само за 30% от учредителите подобни данни имат средна степен на важност. Методологията за признаване и отчитане на неразпределяемите приходи и разходи е определена за информация с приоритетно значение за близо 70% от респондентите. Прави впечатление, че близо 67% от дарителите и 71% от гражданите посочват данните относно отчитането на неразпределяеми приходи и разходи за информация, която приоритетно следва да се разпише в счетоводната политика. За близо 9% от респондентите подобна информация обаче не е от значение. Въведените в индивидуалния сметкоплан на организацията групи и сметки за целите на счетоводството на приходите и разходите е като цяло информация със средна степен на значение (за около 31%) и дори без значение (за близо 20% от респондентите). Лицата, проявяващи интерес към дейностите на сдружения са основните респонденти, които отчитат приоритетна степен на важност на предходно посоченото съдържание на счетоводната политика.

За целите на периодичната счетоводна отчетност около 80% от анкетираните лица посочват за приоритетно полезна информация относно отчетения финансов резултат, групиран по дейности, а за около 72% - това са данни за икономическия анализ и текущ контрол върху дейността на сдруженията. Следва да се отбележи, че подобна информация трудно би се окачила като част от методологията на счетоводната отчетност, а по-скоро попада в обхвата на финансовия анализ. От гледна точка на методологията на изготвяне на финансовия отчет 50% от респондентите смятат подобни данни за приоритетни, за около 37% тя е с висока степен на значение, а за приблизително 13% е със средно значение. Посочилите средна степен на значение са представители на групите на дарителите, учредителите и гражданите, проявяващи интерес към дейността на сдружения. С приоритетна и висока степен на важност се оценява изготвянето на финансовите отчети от счетоводителите, членовете и неадминистративния персонал, изискващ специална квалификация.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение може да се посочи, че анализът на отговорите относно предходните съдържателни компоненти на счетоводната политика дават основание да се твърди, че участващите в проучването лица не са напълно запознати със същността, ролята и данните, подлежащи на разписване в документа. Това може да се разглежда като причина методологията на счетоводството да не се възприема като основоположна при изграждане на модел на счетоводна политика на сдружение, а по-скоро очакваната за оповестяване информация да е насочена към ефективността и резултатите от дейността на неправителствената организация. Подобни данни обаче са обект на оповестяване в други документи и приложения към финансовите отчети на юридическите лица с нестопанска цел. В допълнение по-голямата част от респондентите дарители и обществото като цяло отчитат голяма част от данните, обект на оповестяване в счетоводната политика, за такива със средна до никаква степен на полезност и значение. Те насочват вниманието си към икономическите анализи, резултатността и начина на използване на ресурсите на сдружението. Както беше посочено данни с подобен характер обаче не следва да се възприемат като структурен и съдържателен компонент на счетоводната политика. Наличието на предходното отбояство обаче е предпоставка да се предположи, че очакванията на потребителите на данни от документа са фактор с негативно влияние върху съставителя на счетоводната политика. Пренебрегването на базите, принципите и правилата на счетоводството от страна на външните ползватели на счетоводната политика може да доведе до тяхното пренебрегване от страна на счетоводителите, а от там и на управленския апарат. В резултат разработването на счетоводна политика е формално изпълнение на законодателното изискване, подчинено на подхода на копиране на методологията на счетоводството от друго сдружение. Този подход се мултиплицира сред организациите на регионално и национално равнище. Публикуването на еднотипни счетоводни политики обаче намалява тяхната полезност и може да се възприеме като предпоставка за липса на интерес от страна на външните потребители на информацията в тях. Това дори може да доведе до бъдещото отпадане на документа като елемент от финансовите отчети на организациите. Посоченото до тук ни дава основание да твърдим, че неразбирането на полезността на счетоводната политика е причина за нейното подценяване.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Станева, В., Съдържателни аспекти по прилагането на промени в счетоводната политика и счетоводните приблизителни оценки в предприятията от нефинансовия сектор, Икономиката на България и Европейския съюз: наука и бизнес, София: ИК УНСС, с. 249, 2017.
- [2] The 2016 CSO Sustainability Index for Central and Eastern Europe and Eurasia, United States Agency for International Development, Bureau for Europe and Eurasia, Office of Democracy, Governance and Social Transition, p.70, 2016.
- [3] Панчева, Ст., Насоки за разработването на модел на счетоводна политика на читалищата в страната, Working Paper. Научен електронен архив на НБУ, София, публикувано на интернет адрес <http://eprints.nbu.bg/832>, последно посещение на 17.07.2018 г., с. 19-20, 2011.
- [4] Меразчиев, В., Счетоводна политика на банките, Свищов: АИ - "Ценов", с. 40-42, 2004.
- [5] Аверкович, Ек., Счетоводна политика на нефинансовите предприятия, Фабер, с. 256-159, 2012.
- [6] Миланова, Е., Н. Орешаров, Счетоводна политика и финансови отчети на предприятието. София: ИК-УНСС, с. 100-102, 2012.
- [7] Башва, С., Е. Миланова, Б. Йонкова, Д. Петрова, Р. Пожаревска, Основи на счетоводството, София: ИК-УНСС, с. 671-677, 2013.

